

Recepcja soborowej konstytucji liturgicznej

Sacrosanctum concilium

(Kamień Śląski, 15–17 marca 1999 r.)

W dniach 15–17 marca br. w Centrum Kultury i Nauki Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w Kamieniu Śląskim odbyło się sympozjum na temat: *Recepcja soborowej Konstytucji liturgicznej „Sacrosanctum concilium”*. Organizatorami sympozjum były: Katedra Liturgiki i Hagiografii, Zakład Muzyki Kościelnej oraz Zakład Historii Sztuki Sakralnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Uczestniczyli w nim prelegenci z różnych ośrodków teologicznych w kraju i z zagranicy. Obecni byli członkowie Międzydiecezjalnej Komisji Liturgicznej dla Diecezji Gliwickiej i Opolskiej, księża proboszczowie, nauczyciele religii i muzycy kościelni. Udział w sesji wzięli także studenci teologii z seminariów duchownych i wydziałów teologicznych w Polsce; razem ponad 60 osób.

Sympozjum rozpoczęło Mszą św. koncelebrowaną pod przewodnictwem ks. bpa prof. dr. hab. Alfonsa Nossola, Wielkiego Kanclerza Wydziału Teologicznego, który w homilii zachęcił uczestników sympozjum do zgłębiania liturgii jako źródła i szczytu życia wspólnoty Kościoła i każdego chrześcijanina.

Przed pierwszą sesją sympozjum uczestników powitał Dziekan Wydziału Teologicznego ks. prof. dr. hab. Helmut Jan Sobeczko. Otwarcia sympozjum dokonał Prorektor Uniwersytetu Opolskiego, prof. dr. hab. Józef Musielok. Odczytano także list z życzeniami, który do uczestników sympozjum skierował ks. bp prof. dr. hab. Wacław Świerzawski, przewodniczący Komisji Kultu Bożego i Dyscypliny Sakramentów Episkopatu Polski.

W pierwszej sesji z referatami wystąpili: ks. prof. dr Franz Kohlschein z Uniwersytetu w Bambergu — *„Świadome, czynne i owocne uczestnictwo” (KL 14). Z recepcji głównego założenia reformy liturgicznej*; ks. prof. dr hab. Bogusław Nadolski z ATK w Warszawie — *Słowo Boże w posoborowej reformie liturgicznej*; ks. prof. dr Andreas Heinz z Wydziału Teologicznego w Trewirze — *Rola Instytutu Liturgicznego w Trewirze w recepcji Konstytucji liturgicznej w krajach języka niemieckiego*; ks. dr Norbert Höslinger z Wiednia — *Recepcja Konstytucji liturgicznej w Austrii*.

Drugą sesję obrad otworzył ks. doc. dr hab. Amantius Akimjak z Uniwersytetu w Bratysławie, który przedstawił *Recepcję Konstytucji liturgicznej w Czechach i Słowacji*. Następnie ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko ukazał *Wpływ soborowej odnowy liturgicznej na duszpasterstwo śląskie*. Z powodu choroby nie przyjechał na sympozjum ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik z PAT w Krakowie, który miał zaprezentować *Spojrzenie na recepcję soborowej Konstytucji liturgicznej w Polsce po 35 latach*.

Na trzeciej sesji prelegenci zajmowali się szczegółowymi problemami soborowej odnowy liturgicznej. Ks. prof. dr hab. Jerzy Józef Kopeć z KUL w Lublinie omówił *Formację liturgiczną w warunkach Kościoła polskiego*. Niezwykle ważnym akcentem formacji liturgicznej w Polsce były *Inicjatywy ruchu oazowego „Światło–Życie” w recepcji Konstytucji liturgicznej*, które przedstawił ks. mgr Piotr Kandefer z Przemyśla. Problemem *Recepcji Mszy koncelebrowanej po Vaticanum II* zajął się w swoim wystąpieniu ks. dr Stanisław Madeja z Tuchowa. Ostatnia prelekcja tej części obrad dotyczyła *Posoborowej liturgii w grupach specjalnych*, którą ukazał ks. dr Rudolf Pierskała z Uniwersytetu Opolskiego.

W ramach czwartej sesji obrad prezentowano następujące zagadnienia: *Wkład ks. prof. Wacława Schenka i ośrodka lubelskiego w recepcję Konstytucji liturgicznej w Polsce* — ks. dr Erwin Mateja z Uniwersytetu Opolskiego; *Wpływ reformy liturgicznej na architekturę i wystrój wnętrz kościelnych. Bilans pozytywnów i negatywnów* — ks. prof. dr Franz Ronig z Uniwersytetu w Saarbrücken; *Adaptacja wnętrz kościelnych według wymogów posoborowej liturgii w Polsce* — ks. dr Piotr Marniurka z Uniwersytetu Opolskiego.

Ostatnia sesja obejmowała problematykę związaną z muzyką w liturgii, którą przygotowali wykładowcy Zakładu Muzyki Kościelnej Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Najpierw ks. dr Joachim Waloszek, rektor WSD w Opolu, przedstawił *Założenia i realizację odnowy muzyki kościelnej w świetle Konstytucji liturgicznej*. Następnie dr Remigiusz Pośpiech z Uniwersytetu Opolskiego ukazał *Formację muzyków kościelnych po Vaticanum II*. Zakończył tę sesję referat ks. dr. Piotra Tarlinskiego na temat *Nowych kompozycji do polskich tekstów posoborowych ksiąg liturgicznych*.

W ramach dyskusji na zakończenie każdej sesji obrad uczestnicy sympozjum prezentowali swoje poglądy i doświadczenia związane z wprowadzaniem reformy liturgicznej. Istotny problem dyskutowany w pierwszym dniu sympozjum, stanowi brak w Polsce centralnego ośrodka, który zajmowałby się duszpasterstwem liturgicznym. Odczuwa się to szczególnie w długotrwałym przygotowywaniu polskich edycji ksiąg liturgicznych oraz wydawaniu pomocy dla duszpasterstwa liturgicznego. Ważnym zagadnieniem pojawiającym się wiele razy w dyskusji, to konieczność permanentnej formacji duchownych i wiernych świeckich. Zaakcentowano ciągle aktualny problem przygotowania i dopuszczenia wiernych do wypełniania funkcji liturgicznych. Szeroka dyskusja rozwinęła się nad sprawą zamawiania przez wiernych intencji mszalnych. Impulsem do niej stały się szczegółowe problemy związane z koncelebrą, a także z utrzymaniem materialnym duchownych, które oparte jest na stypendiach mszalnych. Wiele kontrowersji powstało na kanwie referatów dotyczących architektury i wystroju nowych i starych wnętrz kościelnych. Zauważono również spadek kultury muzycznej w liturgii, co jest związane z widocznym współcześnie przestawieniem akcentu z wykonywania muzyki i śpiewu na łatwiejsze tylko słuchanie.

Obrady podsumował ks. prof. dr hab. Helmut Jan Sobeczko, kierownik Katedry Liturgiki i Hagiografii na Wydziale Teologicznym UO. Zwrócił uwagę uczestników sympozjum na fakt, że reforma liturgii dotyczy nie tylko tego co zewnętrzne w liturgii, a więc przede wszystkim wprowadzenia nowych ksiąg liturgicznych, co się w Polsce prawie już dokonało, ale reforma dotyczy także tego co wewnętrzne, a więc ducha uczestniczących w liturgii. Dlatego nie będzie można nigdy powiedzieć, że reforma liturgii już się zakończyła, że osiągnęła swoją metę. Właściwe rozumienie udziału w liturgii, czynny i pełny w niej udział będą wymagać nieustannej formacji i ciągłego przystosowywania liturgii do zmieniającej się mentalności kolejnych pokoleń wiernych.

ks. Rudolf Pierskała